

ราชกิจจานุเบกษา

ฉบับ ๕ แผ่นที่ ๓๑ วันอาทิตย์ เดือนสิงหาคม จ.ศ. ๒๔๖๑ ปีชวรสว ๒๕๕๑ หน้า ๒๕๑

๕ ระเบียบ

การตั้งกรมพระองค์เจ้าทองแถมถวัลยวงษ์

คำประกาศตั้งกรมพระองค์เจ้าทองแถมถวัลยวงษ์

เป็นพระองค์เจ้าดำรงกรม หน้า ๒๕๒

ข่าวพระราชทานพระกระสุน หน้า ๒๕๓

ประวัติของท่านเจ้าพระยาสุรวงษ์ ไวยวัฒน์หน้า ๒๕๔

ข่าวทนาย หน้า ๒๕๐

แจ้งความ เบ็ดเตล็ด ที่ว่าตำรวจ เกษตรธิการ

หน้า ๒๕๑

แจ้งความกรมศุลกากรที่ ๒ ที่ ๓ หน้า ๒๕๑

ราษฎรทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา หน้า ๒๕๒

การตั้งกรม

พระองค์เจ้าทองแถมถวัลยวงษ์

วัน ๖ เดือน ๑๒ ขึ้น ๖ ค่ำ เวลาบ่าย

เจ้าพนักงานได้จัดตั้งแท่นมณฑล แลตั้งเครื่อง

ค่าง ๆ แลอื่น ๆ ตามธรรมเนียมพิธีตั้งกรมที่

วังพระเจ้าน้องยาเธอ พระองค์เจ้าทองแถม

ถวัลยวงษ์ เวลาบ่าย ๔ โมงเศษ พระสงฆ์จากวัด

ผู้ใหญ่ ๑๐ องค์ มีกรมพระปวเรศวริยาลง

กรณ์ กรมหมื่นวชิรญาณวโรรสเป็นต้น เจริญ

พระพุทธมนต์ เวลาที่มเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จ

พระราชดำเนิน โดยรถพระที่นั่ง ไปประทับวัง

พระเจ้าน้องยาเธอ พระองค์เจ้าทองแถมถวัลยวงษ์

พร้อมด้วยพระบรมวงษานุวงษ์ตั้งไปประชุมสโมสร

เพื่อเป่าสลัสมงคลแด่พระองค์เจ้าทองแถมถวัลย

วงษ์ ในกิจการที่จะเลื่อนเกียรติยศเป็นพระองค์

เจ้าดำรงกรม เวลาที่มเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จ

กลับพระบรมมหาราชวัง

วัน ๗ เดือน ๑๒ ขึ้น ๗ ค่ำ เวลาเช้า

พระองค์เจ้าทองแถมถวัลยวงษ์ ได้ถวายอาหาร

บิณฑบาตรแก่พระสงฆ์ที่ลวบทันต์ เฝ้ายี่สิบสาม

วันนั้น ครั้นพระสงฆ์ฉันเสร็จแล้วเวลาเช้า

๕ โมงเศษ พระเจ้าอยู่หัวทรงเครื่องขบวนจักรกรี

บรมราชวงษ์ แลทรงขึ้นรถม้าพระที่นั่งราช

วราภรณ์ เสด็จพระราชดำเนินโดยกระบวนราช

ไปประทับที่วังพระ องค์เจ้าทองแถมถวัลยวงษ์

พร้อมด้วยพระบรมวงษานุวงษ์ แลข้าราชจว

ผู้ใหญ่น้อยเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท พะได้

เวลาพระฤกษ์ พระเจ้าน้องยาเธอพระองค์เจ้า

สพิทขาว เลขาธิการของหลวงหน้าพระพุทธรูป
 พระสงฆ์สวดในสนามหลวง พนักงานประโคม
 พิณพาทย์พร้อมกัน พระเจ้าอยู่หัวทรงหลังหน้า
 พระพุทธรูปหน้าพระราชนิเวศน์ สมเด็จพระ
 พระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์ กรมพระ
 จักรพรรดิพงษ์ สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอเจ้าฟ้า
 ภาณุรังษีสว่างวงศ์ กรมพระภาณุพันธุวงศ์วรราช
 พระเจ้าราชวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์
 โสภณ กรมขุนเจริญผลภูลาดวัลย์ แลพระเจ้า
 น้องยาเธอ ๖ พระองค์คือ กรมหมื่นนครสวรรค์
 วรฤทธิ กรมหลวงพิชิตปรีชากร กรมหมื่นเอศิศรี
 สุกุมเทษ กรมหมื่นอนุเรศราชำรงค์ กรมหมื่น
 ประจักษ์ศิลปาคม กรมหลวงเทเวศร์วัชรินทร์
 พระทานหน้าพระพุทธรูป แล้วเข้าพระยาพลเทพ
 ที่สมุหพระกระลาโหม พระยาภาสกรวงศ์ที่
 เกษตราธิบดีถวายหน้าพระพุทธรูป “แต่พระบรม
 วงษานุวงศ์ฝ่ายใน ที่พระทานหน้าพระพุทธรูปนั้น
 ผู้เรียงความหาได้ทราบไม่ว่าง” เสร็จแล้วพระองค์เจ้า
 ทองแถมถวัลยวงษ์เสด็จกลับทรงม้า แลผลของพระ
 องค์เยี่ยมระบับเสด็จาคามสัวัน แล้วพระเจ้าอยู่หัว
 เสด็จประทับพระที่นั่งไพศลีวัน พร้อมด้วยพระบรม
 วงษานุวงศ์ข้าราชการผู้ใหญ่ผู้น้อยเฝ้าทูลละออง
 ขลุ่ยพระบาทพระยาศรีสุนทรโวหารญาณปริชามาตย์
 อานคำประกาศ กระแสพระบรมราชโองการ
 ที่โปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้าน้องยาเธอ พระองค์เจ้า
 ทองแถมถวัลยวงษ์ เป็นพระองค์เจ้าทางกรม
 “ซึ่งที่ข้าพเจ้าได้ทูลมาลงก่อนไป” ครั้นอ่านคำประ
 ภาศจบแล้ว พระเจ้าอยู่หัวมีพระบรมราชโองการ
 รมสั่งให้หาพระองค์เจ้าทองแถมถวัลยวงษ์ ไปนำ

พระที่นั่งทรงหลังหน้าพระพุทธรูป แลทรงเงินแล้ว
 พระราชทานพระสุพรรณบัตร แลใบกำกับ
 ให้พระเจ้าน้องยาเธอ พระองค์เจ้าทองแถม
 ถวัลยวงษ์ เป็นกรมหมื่นสรพรพลาตศุภกิจ
 ทรงศักดินา ๑๕,๐๐๐ กับเครื่องราชอิสริยยศ
 อันมีเกียรติคุณ รุ่งเรืองยิ่งมาจากรัชสมัย
 แลพระมาลา ๑ พระแสงกาย ๑ กาน้ำเสวย
 ทองคำ ๑ ลูกประคำทองคำสำหรับ ๑ พระราช
 ทานของเสด็จแล้ว พระเจ้าน้องยาเธอ
 กรมหมื่นสรพรพลาตศุภกิจ ทูลเกล้าฯ ถวาย
 ด้ไม้ของเงินดอกไม้ ขลุ่ยเทียบ แลพระเจ้าอยู่
 หัวเสด็จจากพระที่นั่งไพศลีวัน ไปประทับใต้เสวย
 พร้อมด้วยพระบรมวงษานุวงศ์ ๒๕ พระองค์
 ครั้นเสวยเสร็จแล้ว เสด็จไปประทับที่วัด
 พระบรมวงษานุวงศ์ เวลาบ่าย ๒ โมงเศษ
 พระเจ้าอยู่หัวเสด็จกลับพระบรมมหาราชวัง

คำประกาศตั้งกรม

พระเจ้าอยู่หัว พระองค์เจ้าทองแถม
 ถวัลยวงษ์เป็นพระองค์เจ้าทางกรม
 ศุภมรสุม พระพุทธศาสนกาล เป็นอภิศภา
 ล่วงแล้ว ๒๖๓ พรรษา ชัยขุมภินกาล มุสิก
 สัจจระกรรตีกมาศศุภรัชช์ สัตตมัตถิโสรวาร
 บริขเลทกาลกำหนด พระบาทสมเด็จพระปรมินทร
 มหาจุฬาลงกรณ์ ๑ ๓ ๑ พระจุลจอมเกล้า
 เจ้าอยู่หัว
 ทรงพระราชดำริเห็นว่า พระเจ้าน้องยาเธอ
 พระองค์เจ้าทองแถมถวัลยวงษ์ ทรงพระปริชา
 ขำชาญในการช่างต่าง ๆ ประกอบกับพระสุสาท